

[Kolme Helsingin Sanomien toimittajaa sai syytteen Puolustusvoimien salaisten paperien julkaisemisesta – toimittajia uhkaa vankeusrangaistus \(yle.fi\)](https://yle.fi/uutiset/kolme_helsingin_sanomien_toimittajaa_sai_syytteen_puolustusvoimien_salaisten_paperien_julkaisemisesta_toimittajia_uhkaa_vankeusrangaistus)

Kolme Helsingin Sanomien toimittajaa sai syytteen Puolustusvoimien salaisten paperien julkaisemisesta – toimittajia uhkaa vankeusrangaistus

Puolustusvoimien Viestikookeskuksesta kertovan jutun kirjoittamisesta ja julkaisusta vastaavat toimittajat kiistävät rikoksen. Päätoimittajaa ja toimituspäällikköä asiassa ei syytetä.

HS-selvitys

Suomen salaisiin

Metsän keskellä, kallion uumenis-
Viestikoekeskus, josta juuri kukka-
sotilastiedustelu. HS:n haltuunsa
mitä keskuksessa tapahtuu. Jos e-
nen valtionraajat ylittävän in-

Esitutkinta alkoi tämän jutun julkaisusta. Kuva: Timo Jaakonaho / Lehtikuva
TUOMAS RIMPILÄINEN

29.10.2021 • Päivitetty 29.10.2021 16:24

•

-
-
-
-
-

Apulaisvaltakunnansyyttäjä **Jukka Rappe** on nostanut syytteen turvallisuussalaisuuden paljastamisesta kolmea Helsingin Sanomien toimittajaa vastaan.

Vähimmäisrangaistus turvallisuussalaisuuden paljastamisesta on neljä kuukautta ja enimmäisrangaistus neljä vuotta vankeutta. On kuitenkin epätodennäköistä, että tämän kaltaisesta teosta tuomittaisiin ehdoton vankeusrangaistus.

Käräjäoikeuden diaaritietojen perusteella vastaajia syytetään myös turvallisuussalaisuuden paljastamisen yrityksestä. Kaikki syytteen saaneet toimittajat kiistävät syyllistyneensä rikokseen.

Tutkinta alkoi joulukuussa 2017, kun Helsingin Sanomat julkaisi jutun Puolustusvoimien Tikkakoskella sijaitsevasta Viestikoekeskuksesta. Pääesikunta teki jutusta tutkintapyynnön. Esitutkinnassa poliisi selvitti, julkaisiko lehti oikeudettomasti tietoa, joka on määrätty salaiseksi Suomen ulkoisen turvallisuuden vuoksi.

Syytteen saavat Helsingin Sanomien politiikan toimituksen tuolloinen esimies **Kalle Silfverberg** sekä jutun kirjoittajiksi merkityt **Laura Halminen** ja **Tuomo Pietiläinen**.

Syytetyistä kaksi ensimmäistä eivät halua kommentoida asiaa julkisuuteen. Pietiläistä Yle ei ole tavoittanut.

Esitutkinnassa rikoksesta epäiltynä olivat myös Helsingin Sanomien vastaavaa päätoimittaja **Kaius Niemi** ja toimituspäällikkö **Esa Mäkinen**. Heistä syyttäjä teki syyttämättäjättämispäätöksen.

Esitutkinnassa selvisi, että Helsingin Sanomat ei ollut hankkinut tietoja lainvastaisilla keinoilla. Syytteet liittyvät siis pelkästään salaiseksi merkityn tiedon julkaisuun.

Päätoimittaja ei ehkä tiennyt jutusta kaikkea ennakkoon

Toimittajien syytteet liittyvät siihen, että he ovat jutun kirjoittajia. Silfverbergin taas epäiltiin esitutkinnassa osallistuneen juttujen muokkaukseen ja julkaisun hyväksymiseen.

Toimituspäällikkö Mäkinen ja päätoimittaja Niemi olivat epäiltynä siksi, että heidän katsottiin hyväksyneen artikkelin julkaisun.

Kaius Niemi Kuva: Jaani Lampinen / Yle

Epäily turvallisuussalaisuuden paljastamisen yrityksestä puolestaan liittyy siihen, että syyttäjän näkemyksen mukaan Helsingin Sanomissa on ollut tarkoitus julkaista ensijulkaisua seuranneina päivinä viisi muuta

Puolustusvoimien toimintaa käsittelevää artikkelia, jotka olisivat sisältäneet sotilastiedusteluun liittyviä salassa pidettäviä tietoja.

Apulaisvaltakunnansyyttäjän tekemistä syyttämättäjättämispäätöksistä ilmenee, miksi Niemeä ja Mäkistä ei syytetty.

Helsingin Sanomien sisäisen ohjeistuksen mukaisesti Niemi olisi syyttäjän näkemyksen mukaan tullut saattaa etukäteen tietoiseksi tekeillä olleista Viestikookeskus-jutuista. Esitutkinnassa ei kuitenkaan saatu näyttöä siitä, että Niemi olisi tosiasiaissa ollut tietoinen artikkeleiden sisällöstä ennen ensimmäisen artikkelin julkaisemista.

Esitutkinnassa takavarikoitujen viestiketjujen perusteella Kaius Niemi ei tiennyt Viestikookeskus-jutun julkaisusta etukäteen tai hänen tietonsa tulevan jutun sisällöstä olivat puutteellisia. Julkaisun jälkeen hän päätti, että jatkojuttujen julkaisua harkitaan vielä uudelleen. Kaikkia jatkojuttuja ei koskaan julkaistu.

Ylen iltapäivällä tavoittama Kaius Niemi kertoo, että hän ei toimittajiensa oikeusturvan vuoksi voi kommentoida sitä, tiesikö hän viestikookeskusjutun julkaisusta etukäteen kaiken olennaisen.

Esitutkinnassa Niemi ei vastannut poliisin kysymyksiin, joten kuulusteluissakaan ei saatu lisätietoa siitä, miten päätöksentekoprosessi hänen osaltaan oli mennyt.

Koska esitutkinnassa ei saatu näyttöä siitä, että Niemi olisi ollut tietoinen julkaisusta, häntä vastaan ei nostettu syytettä.

Toimituspäällikkö Mäkisen osalta jäi esitutkinnassa epäselväksi, mitä hän tiesi tulevasta julkaisusta. Siksi syyttäjä jätti syytteen nostamatta myös häntä vastaan.

HS vetoaa sananvapauteen

Aamupäivällä Sanoma julkaisi aiheesta tiedotteen(siirryt toiseen palveluun), jossa Niemi kertoo olevansa hyvin huolissaan sananvapaudesta.

Iltaapäivällä Ylen tavoittama Niemi sanoi, että Helsingin Sanomat ei ole paljastanut turvallisuusalaisuutta. Hänen mukaansa jutun tiedot löytyvät myös julkisista lähteistä.

– Me olemme ottaneet tämän tiedon vastaan epäuskoisina ja järkyttyineinä. On hyvin poikkeuksellista länsimaisissa demokratioissa, että meillä on toimittaja vankeusuhan alla, Niemi sanoo.

Niemen mukaan lehti seisoo toimittajiensa takana.

Niemen mukaan Helsingin Sanomat julkaisi jutun yleisön vähemmän tuntemasta tiedusteluhaarasta, koska Suomessa oli käynnissä poikkeuksellinen lainsäädäntöhanke perustuslain kiireelliseksi muuttamiseksi.

Tiedustelulakien uudistamisella oltiin antamassa tiedusteluorganisaatioille hyvin laajat ja perusoikeuksia kaventavat valtuudet verkkoliikenteen seurantaan. Tämän takia artikkelin laatimiselle oli Niemen mukaan vahvat yhteiskunnalliset perusteet.

Esitutkinnassa käytiin kolmasti KKO:ssa

Esitutkinta asiassa oli ainutlaatuinen, sillä se johti peräti kolmeen korkeimman oikeuden käsittelyyn.

Lisäksi maaliskuussa korkein oikeus määräsi, että jutussa todistajana kuullun Helsingin Sanomien toimittajan on vastattava poliisin kysymyksiin esitutkinnassa.

Samanaikaisesti poliisi on tutkinut erillisessä esitutkinnassa sitä, miten turvaluokiteltu aineisto päättyi Helsingin Sanomien toimittajien haltuun.

Tässä jutussa epäiltynä on Ylen tietojen mukaan Puolustusvoimien entinen tiedustelupäällikkö, kontra-amiraali evp. **Georgij Alafuzoff**. Hän kiistää syyllistyneensä rikokseen.

Päivitys 29.10.2021 klo 11.39: Lisätty juttuun Kaius Niemen kommentti asiaan Sanoman tiedotteesta.

Päivitys 29.10.2021 klo 12.54: Lisätty juttuun tietoa syyttämättäjättämispäätöksistä, joiden mukaan päätoimittaja Niemi ei tiennyt Viestikoekeskus-jutun julkaisusta.

Päivitys 29.10.2021 klo 15.47: Lisätty tieto siitä, että Niemi ei kommentoi sitä, mitä hän tiesi jutusta etukäteen.

Päivitys 29.10. klo 16.24: Vaihdettu jutussa aiemmin olleet tiedoteviittaukset Kaius Niemen haastattelusitaatteihin.

Lue lisää:

HS:n epäillään paljastaneen turvallisuussalaisuuden joulukuussa 2017 julkaistussa Viestikoekeskus-jutussa – miksi tutkinta on kestänyt vuosia?

Korkein oikeus: Toimittajan on vastattava poliisin kysymyksiin turvallisuussalaisuuden rikkomisen tutkinnassa viestikoekeskuksen jutussa Viittä Helsingin Sanomien työntekijää epäillään rikoksesta, josta vähimmäisrangaistus on vankeutta – asia siirtyi syyteharkintaan